

Aspekty prawne w zakresie bezpieczeństwa zdrowotnego wody

Współpraca z organami Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie bezpieczeństwa zdrowotnego wody

Anna Kamińska – Dyrektor

Agnieszka Strzemieczna – Zastępca Dyrektora

Departament Bezpieczeństwa Zdrowotnego Człowieka w Środowisku

Główny Inspektorat Sanitarny

Niniejsza prezentacja jest chroniona prawem autorskim. Prawa autorskie do niniejszej prezentacji przysługują Głównemu Inspektoratowi Sanitarnemu – Departamentowi Bezpieczeństwa Zdrowotnego Człowieka w Środowisku. Każde wykorzystanie niniejszej prezentacji wymaga wskazania przynajmniej źródła.

**CHRONIMY ZDROWIE
Z MYŚLĄ O PRZYSZŁOŚCI**

Warszawa, 17 i 18 czerwca 2026 r.

Zbiorowe zaopatrzenie w wodę

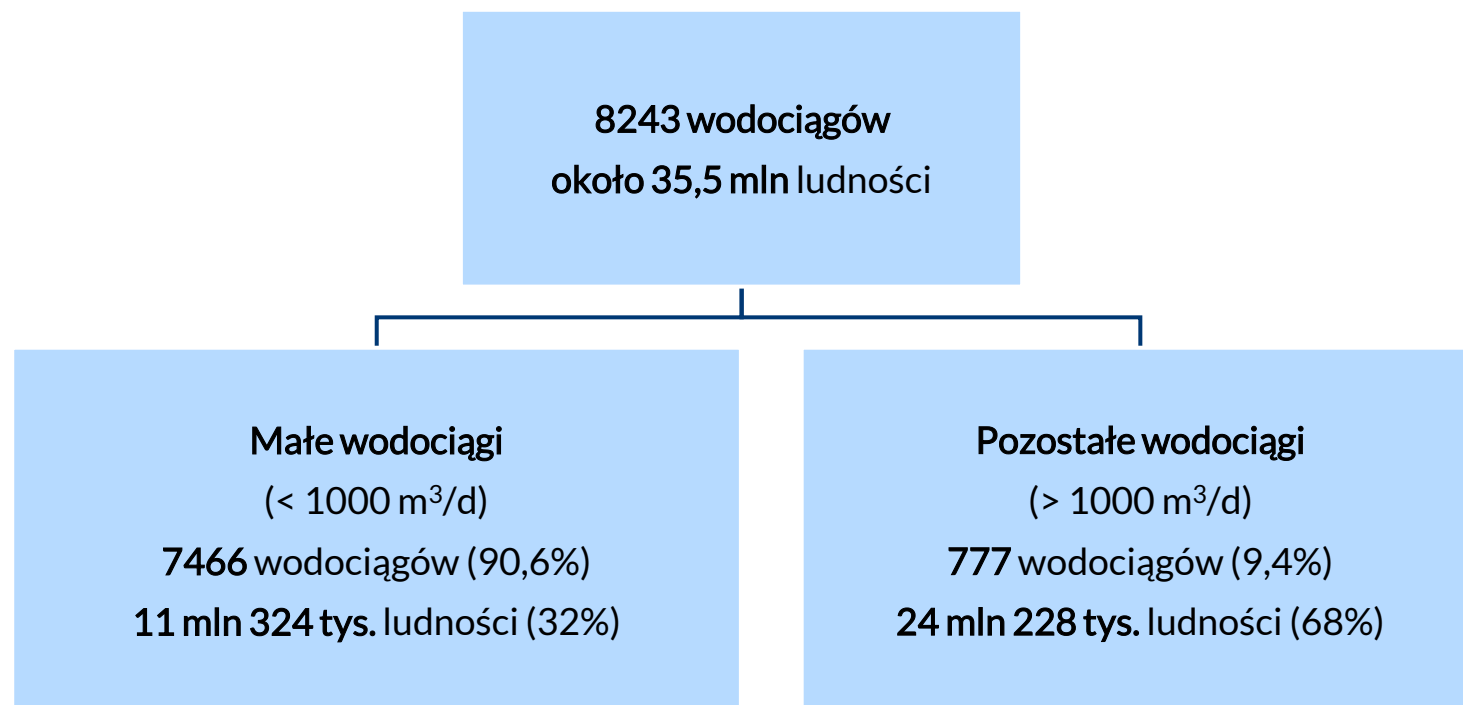
- Zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków - **zadanie własne gminy (art. 3 UOZZ).**
- Dostawca wody - podmiot dostarczający wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi, **w tym przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne** oraz podmiot prowadzący hurtową sprzedaż wody (art. 2 pkt 1 UOZZ).

Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne ma obowiązek zapewnić:

- zdolność posiadanych urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych do realizacji odpowiednio dostaw wody, w tym wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, i odprowadzania ścieków;
- dostawy wody, w tym wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, w wymaganej ilości i pod odpowiednim ciśnieniem;
- dostawy wody, w tym wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, i odprowadzanie ścieków w sposób ciągły i niezawodny;
- **należyłą jakością dostarczanej wody**, w tym wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, i odprowadzanych ścieków (art. 5 pkt 4 UOZZ).

Zbiorowe zaopatrzenie w wodę (dane GIS)

*wg danych ujętych w Raporcie z działań Państwowej Inspekcji Sanitarnej za rok 2025

© Główny Inspektorat Sanitarny - Departament Bezpieczeństwa Zdrowotnego Człowieka w Środowisku 2026

CHRONIMY ZDROWIE
Z MYŚLĄ O PRZYSZŁOŚCI

Filary nadzoru nad bezpieczeństwem zdrowotnym wody

Ocena ryzyka od obszaru zasilania ujęcia wody do kranu konsumenta

Ocena ryzyka i zarządzanie
ryzykiem w obszarze zasilania
ujęcia wody

Do 31 grudnia 2026 r.

Ocena ryzyka i
zarządzanie ryzykiem
w systemie zaopatrzenia
w wodę

Do 30 czerwca 2028 r.

Ocena ryzyka w wewnętrznym
systemie wodociągowym

Do 30 czerwca 2028 r.

© Główny Inspektorat Sanitarny - Departament Bezpieczeństwa Zdrowotnego Człowieka w Środowisku 2026

CHRONIMY ZDROWIE
Z MYŚLĄ O PRZYSZŁOŚCI

Ocena ryzyka w obszarze zasilania ujęcia wody

Dostawca wody przekazuje organom nadzoru sanitarnego:

- ocenę ryzyka wraz z raportem podsumowującym

Raport podsumowujący ocenę ryzyka - wykaz zagrożeń i zdarzeń niebezpiecznych w obszarze zasilania ujęcia wody wykorzystywanego do poboru wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi wraz z oceną ryzyka, jakie mogłyby stwarzać dla jakości tej wody, **uwzględniającą analizę potencjalnego ryzyka pogorszenia jakości wody w stopniu zagrażającym zdrowiu ludzi**, określonych na podstawie identyfikacji znaczących oddziaływań antropogenicznych oraz oceny ich wpływu na stan wód powierzchniowych i wód podziemnych.

- 30 dni od dnia dokonania oceny ryzyka lub jej aktualizacji - jednak nie rzadziej niż co 6 lat, w terminie do dnia 31 grudnia.

- informację o zaobserwowanych tendencjach i nietypowych liczbach lub stężeniach monitorowanych parametrów lub substancji, które mogą mieć wpływ **na proces uzdatniania wody** – (dostawca wody, który prowadzi monitoring w obszarze zasilania ujęcia wody lub monitoring wody surowej).

Woda surowa – wodę w stanie pierwotnym pobieraną z zasobów wodnych na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi (art. 2 pkt 18a UOZZ).

© Główny Inspektorat Sanitarny - Departament Bezpieczeństwa Zdrowotnego Człowieka w Środowisku 2026

CHRONIMY ZDROWIE
Z MYŚLĄ O PRZYSZŁOŚCI

Parametry objęte listą obserwacyjną*

17-beta-estradiol i nonylofenol - zostały umieszczone na unijnej liście obserwacyjnej jako reprezentatywne substancje zaburzające gospodarkę hormonalną, wskazane przez WHO i oceniane przez europejskie agencje naukowe (EFSA/ECHA), w celu pozyskania danych o ich występowaniu w wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi i oceny potrzeby dalszych działań regulacyjnych.

- **17-beta-estradiol** - naturalny hormon z grupy estrogenów, **odpowiada za rozwój żeńskich cech płciowych, wpływa na kości i układ sercowo-naczyniowy, a także na metabolizm.** Trafia do wód m.in. wraz ze ściekami komunalnymi z powodu powszechnego stosowania leków hormonalnych, antykoncepcyjnych oraz w terapii zastępczej.

- **nonylofenol** - syntetyczny związek chemiczny stosowany głównie w produkcji detergentów, tworzyw sztucznych i pestycydów, **należy do tzw. związków zaburzających gospodarkę hormonalną.**

*Decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2022/679 z dnia 19 stycznia 2022 r. ustanawiająca listę obserwacyjną substancji i związków wzbudzających zainteresowanie w odniesieniu do wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/2184

© Główny Inspektorat Sanitarny - Departament Bezpieczeństwa Zdrowotnego Człowieka w Środowisku 2026

CHRONIMY ZDROWIE
Z MYŚLĄ O PRZYSZŁOŚCI

Ocena ryzyka w systemie zaopatrzenia w wodę

Plan Bezpieczeństwa Wody

Proaktywne podejście do oceny ryzyka i zarządzania ryzykiem, mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa wody do spożycia, obejmujące cały system zaopatrzenia w wodę pitną – od obszaru zasilania do konsumenta.

© Główny Inspektorat Sanitarny - Departament Bezpieczeństwa Zdrowotnego Człowieka w Środowisku 2026

CHRONIMY ZDROWIE
Z MYŚLĄ O PRZYSZŁOŚCI

Istotne normy w zakresie bezpieczeństwa zaopatrzenia w wodę

Norma PN-EN 15975-1+A1

Bezpieczeństwo zaopatrzenia w wodę do spożycia

Wytyczne dotyczące zarządzania kryzysowego i zarządzania ryzykiem

Część 1: Zarządzanie kryzysowe

Jest to proces zarządzania ryzykiem w trudnych do przewidzenia sytuacjach kryzysowych.

Norma PN-EN 15975-2:2013-12

Bezpieczeństwo zaopatrzenia w wodę do spożycia

Wytyczne dotyczące zarządzania kryzysowego i ryzyka

Część 2: Zarządzanie ryzykiem

Jest to proces zarządzania ryzykiem stosowany dla normalnej działalności.

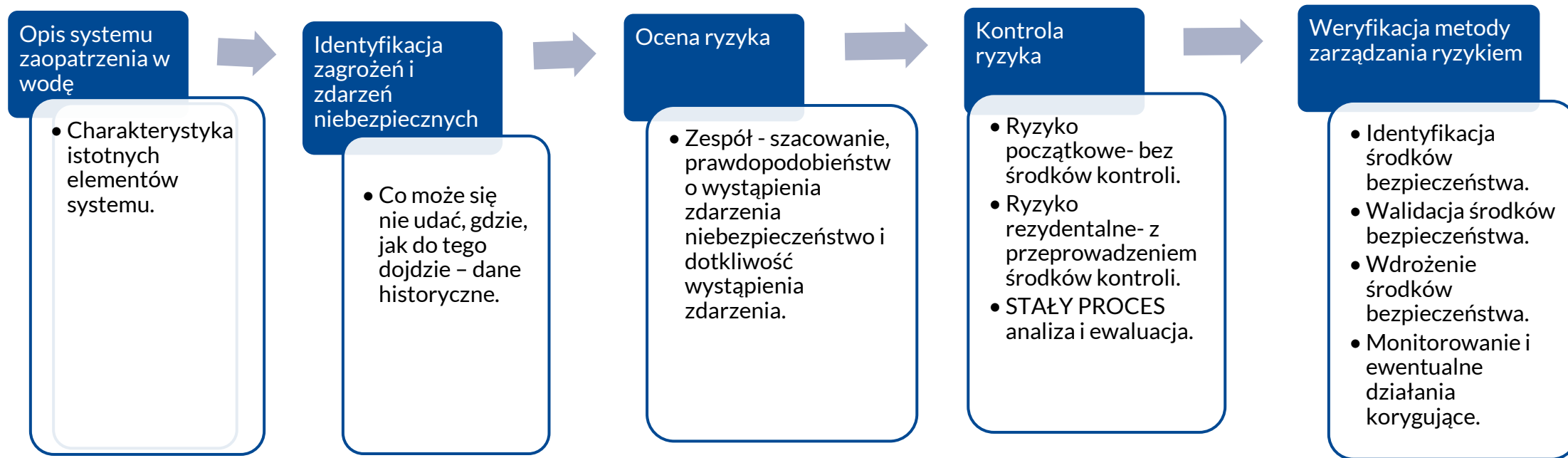

Definicje

- **ryzyko** – połączenie prawdopodobieństwa wystąpienia zdarzenia niebezpiecznego oraz dotkliwości jego skutków w przypadku pojawienia się zagrożenia i zdarzenia niebezpiecznego w systemie zaopatrzenia w wodę (art. 2 pkt 6b UOZZ)
- **zagrożenie** – czynnik biologiczny, chemiczny, fizyczny lub radiologiczny w wodzie lub inny stan wody, który potencjalnie może mieć szkodliwy wpływ na zdrowie ludzi (art. 2 pkt 19a UOZZ)
- **zdarzenie niebezpieczne** – zdarzenie, które wprowadza zagrożenie do systemu zaopatrzenia w wodę lub nie doprowadza do wyeliminowania tego zagrożenia z tego systemu (art. 2 pkt 22 UOZZ)
- **środki kontroli ryzyka** - środki prawne, techniczne, finansowe i organizacyjne oraz działania, w tym działania naprawcze, podejmowane w celu zapewnienia ciągłości i niezawodności dostaw wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz przeciwdziałania zagrożeniu lub wyeliminowania tego zagrożenia lub zredukowania ryzyka z nim związanego do akceptowalnego poziomu (art. 2 pkt 11a UOZZ)

Ocena ryzyka = Plany Bezpieczeństwa Wody

Schemat procesu zarządzania ryzykiem Norma PN-EN 15975-2:2013-12

Oceny ryzyka w systemie zaopatrzenia w wodę

Raport podsumowujący

➤ Dane identyfikujące dostawcę wody.

➤ Charakterystykę systemu zaopatrzenia w wodę:

- 1) opis urządzeń i technologii stosowanych do ujmowania, uzdatniania, magazynowania lub dystrybucji wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi,
 - 2) wykaz punktów zgodności, w których są pobierane próbki do badań jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi,
 - 3) wykaz punktów ustalonych z PIS przez podmiot prowadzący hurtową sprzedaż wody, w których są pobierane próbki do badań jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi,
 - 4) informację o odbiorcach usług lub hurtowych odbiorcach wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi,
 - 5) ogólną charakterystykę jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi dostarczanej odbiorcom usług lub hurtowym odbiorcom tej wody,
 - 6) informację o ilości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi produkowanej i sprzedawanej odbiorcom usług lub hurtowym odbiorcom tej wody za okres 12 miesięcy poprzedzających dokonanie oceny ryzyka lub jej aktualizacji.
- Wykaz zagrożeń i zdarzeń niebezpiecznych w systemie zaopatrzenia w wodę wraz z identyfikacją ryzyka, które mogłoby wpłynąć negatywnie na jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, oraz informację o planowanych środkach kontroli ryzyka.

CHRONIMY ZDROWIE
Z MYŚLĄ O PRZYSZŁOŚCI

© Główny Inspektorat Sanitarny - Departament
Bezpieczeństwa Zdrowotnego Człowieka
w Środowisku 2026

Monitoring operacyjny

Monitoring zapewniający szybki wgląd w parametry eksploatacyjne i w problemy z jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz umożliwiający szybkie podjęcie zaplanowanych wcześniej działań naprawczych, ustalony przez dostawcę wody i dostosowany do danego systemu zaopatrzenia w wodę, z uwzględnieniem wyników identyfikacji zagrożeń i zdarzeń niebezpiecznych oraz oceny ryzyka w systemie zaopatrzenia w wodę, którego celem jest potwierdzenie skuteczności środków kontroli w zakresie poboru, uzdatniania, magazynowania i dystrybucji wody (art. 2 pkt 1b UOZZ).

Dostawca wody prowadzi monitoring operacyjny co najmniej w zakresie:

- parametru operacyjnego mętność (cel regularne kontrolowanie skuteczności fizycznego usuwania zanieczyszczeń za pomocą procesów filtracji) z częstotliwością określoną w rozporządzeniu MZ
- parametru operacyjnego colifagi somatyczne (celu kontrolowanie skuteczności procesów uzdatniania w odniesieniu do ryzyka mikrobiologicznego), w przypadku gdy zasadność badania tego parametru wynika z oceny ryzyka w systemie zaopatrzenia w wodę lub jej aktualizacji.

Monitoring zgodności – nowe podejście

1. Nadal większość parametrów - badana z częstotliwością opartą o wielkość produkcji wody

Strefy o produkcji wody [m³/d]	≤100	101-1000	1 001-10 000	10 001-100 000	>100 001
Parametry grupy A	1 raz w roku	4 razy w roku	7 - 31 x w roku	34 - 301 x w roku	Min. 304 x w roku
Parametry grupy B	1 raz w roku	1 raz w roku	2 - 4 x w roku	5 - 13 x w roku	Min. 17 x w roku

Parametry grupy A

1. *Escherichia coli*
2. Enterokoki jelitowe
3. Bakterie grupy coli
4. Liczba kolonii w 22°C
5. Barwa
6. Mętność
7. Smak
8. Zapach
9. pH
10. Przewodność elektryczna
- 11: inne zidentyfikowane z listy dodatkowych wymagań chemicznych
- 12: Jony amonu i azotyny – jeżeli stosowana chloraminacja
13. Glin i żelazo – jeżeli stosowane jako chemikalia do uzdatniania
14. Wynikające z oceny ryzyka w systemie zaopatrzenia

Parametry grupy B – monitoruje się parametry w ramach gr A i wszystkie pozostałe niezrealizowane w grupie A, określone w zał. nr 1 rozporządzenia MZ

Nowe parametry (grupa B) / zmiana wartości parametrycznych

Parametr	Wartość parametryczna	
Antymon	10 (było 5) µg/l	
Bisfenol A	2,5 (NOWY) µg/l	Związek chemiczny powszechnie stosowany do produkcji tworzyw sztucznych, który może przenikać do środowiska wodnego. WHO zaleciła, aby uznać za wskaźnik odniesienia przy ocenie występowania substancji zaburzających gospodarkę hormonalną oraz skuteczności ich usuwania
Bor	1,5 (było 1,0) mg/l	Wartość parametryczna wynosząca 2,4 mg/l jest stosowana, gdy dominującym źródłem wody w danym systemie zaopatrzenia jest woda odsalana, lub w regionach, w których warunki geologiczne mogą powodować wysoką zawartość boru w wodach podziemnych.
Chrom	25 (było 50) µg/l	Wartość parametryczna wynosząca 25 µg/l musi zostać osiągnięta najpóźniej do dnia 12 stycznia 2036 r. Wartość parametryczna dla chromu do tego dnia musi wynosić 50 µg/l.
Kwasy halogenooctowe (HAA)	60 (NOWY) µg/l	<u>badany warunkowo</u> – w przypadku stosowania metod dezynfekcji mogących powodować ich powstawanie. Uboczne produkty dezynfekcji wody (np. chlorowania), które mogą powstawać w trakcie chlorowania naturalnie występujących substancji organicznych, np. substancji humusowych. Według wytycznych WHO, ich warunkowe badanie jest kluczowe, ponieważ lepiej odzwierciedlają występowanie w wodzie całkowitego ładunku ubocznych produktów dezynfekcji i aby zminimalizować ich ilość do poziomu, który nadal zapewnia odpowiednią dezynfekcję – cele zrównoważenia ryzyka i korzyści związanych z chlorowaniem
Ołów	5 (było 10) µg/l	Wartość parametryczna wynosząca 5 µg/l musi zostać osiągnięta najpóźniej do dnia 12 stycznia 2036 r. Wartość parametryczna dla ołowiu do tego dnia musi wynosić 10 µg/l.
Mikrocystyna-LR	1,0 (NOWY) µg/l	<u>badany warunkowo</u> – ryzyko zakwitów sinic w źródle wody . Jest to toksyna produkowana przez sinice, która może przedostać się do ujęcia wody w trakcie ich sezonowych zakwitów. WHO rekomenduje jej warunkowe oznaczanie, ponieważ wykazuje ona działanie uszkadzające wątrobę
Suma PFAS	0,10 (NOWY) µg/l	To tak zwane „wieczne chemikalia”, które niezwykle wolno rozkładają się w środowisku i wykazują zdolność do akumulacji w organizmie człowieka. „Suma PFAS” oznacza sumę określoną w zał. nr 4 część 2 rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 22.05.2026 w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. poz. 748)
Selen	20 (było 10) µg/l	Wartość parametryczną wynoszącą 30 µg/l stosuje się w odniesieniu do regionów, w których warunki geologiczne mogą powodować wysoką zawartość selenu w wodach podziemnych.
Uran	30 (NOWY) µg/l	WHO definiuje dla niego normy zdrowotne głównie ze względu, na fakt, że skutkiem narażenia na ten pierwiastek może być zapalenie nerek

Monitoring zgodności – nowe podejście c.d.

2. Parametry z listy obserwacyjnej – jeżeli wystąpiły w wodzie surowej (17-beta-estradiol i nonylofenol)*

Woda surowa – wodę w stanie pierwotnym pobieraną z zasobów wodnych na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi (Art. 2 pkt. 18a)

*Decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2022/679 z dnia 19 stycznia 2022 r. ustanawiająca listę obserwacyjną substancji i związków wzbudzających zainteresowanie w odniesieniu do wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/2184

© Główny Inspektorat Sanitarny - Departament Bezpieczeństwa Zdrowotnego Człowieka w Środowisku 2026

CHRONIMY ZDROWIE
Z MYŚLĄ O PRZYSZŁOŚCI

Monitoring zgodności – nowe podejście c.d.

3. Zakres i częstotliwość badania parametrów ustalona w oparciu o ocenę ryzyka w systemie zaopatrzenia

Zmniejszenie minimalnej częstotliwości

- miejsce i częstotliwość pobierania próbek do badań - punkt zgodności
- wszystkie wyniki uzyskane przez okres co najmniej 3 lat wynosiły **mniej niż 60 % wartości parametrycznej**;
- w ocenie ryzyka potwierdzono, że żaden czynnik dający się racjonalnie przewidzieć nie może spowodować pogorszenia jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Usunięcie parametru z wykazu

- miejsce i częstotliwość pobierania próbek - punkt zgodności
- wszystkie wyniki uzyskane przez okres co najmniej 3 lat wynosiły **mniej niż 30 % wartości parametrycznej**;
- w ocenie ryzyka potwierdzono, że żaden czynnik dający się racjonalnie przewidzieć nie może spowodować pogorszenia jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

WAŻNE nie może zostać zmniejszona minimalna częstotliwość pobierania próbek do badań parametru *Escherichia colioraz enterokoki jelitowe*

! Weryfikacja - poparta wynikami badań - zmniejszenia minimalnej częstotliwości / usunięcia parametru z monitorowania - nie rzadziej niż raz na 6 lat – zakres weryfikacji wymaga akceptacji organów PIS.

Zwiększenie częstotliwości / dodanie parametru

Na podstawie:

- **wyników**, dokonanej przez dostawcę wody, **oceny ryzyka** w systemie zaopatrzenia w wodę
- informacji przekazanych przez dostawcę wody
- **informacji pozyskanych w ramach prowadzonego nadzoru nad jakością wody**, w tym wyników badań jakości wody

Decyzja Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego

1. **Częstotliwość lub wykaz parametrów określone w rozporządzeniu MZ nie są wystarczające** do zapewnienia, że woda przeznaczona do spożycia przez ludzi dostarczana konsumentom albo hurtowemu odbiorcy wody spełnia wymagania określone w tych przepisach
2. **Niezbędne jest przeprowadzenie dodatkowego monitorowania na zasadzie jednostkowych przypadków** w odniesieniu do substancji i mikroorganizmów, dla których nie ustalono wartości parametrycznej w przepisach rozporządzenia MZ, jeżeli istnieje powód do podejrzeń, że mogą one być obecne w ilościach lub liczbie stwarzających potencjalne niebezpieczeństwo dla zdrowia ludzi, dla których minister właściwy do spraw zdrowia określił wartości parametryczne
3. Niezbędne jest **sprawdzenie, czy podjęte środki kontroli ryzyka** zapewniają, że woda przeznaczona do spożycia przez ludzi w punkcie poboru próbek do badań jakości wody **jest zdrowa i czysta**.

CHRONIMY ZDROWIE
Z MYŚLĄ O PRZYSZŁOŚCI

© Główny Inspektorat Sanitarny - Departament
Bezpieczeństwa Zdrowotnego Człowieka w Środowisku
2026

Punkty zgodności

Wartości parametryczne określone w rozporządzeniu MZ w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi są przestrzegane w przypadku wody:

- **dostarczanej z sieci wodociągowej w obiektach budowlanych lub w sieci, lub w miejscu świadczenia usługi** - w punkcie, w którym woda wypływa z punktów czerpalnych używanych zwykle do jej poboru,
- **dostarczanej z cystern /przewoźnych zbiorników** - w punkcie, w którym woda wypływa z cystern/przewoźnych zbiorników,
- **rozlewanej do butelek lub pojemników** - w punkcie, w którym woda jest rozlewana do butelek lub pojemników,
- **wykorzystywanej w przedsiębiorstwie spożywczym** - w punkcie, w którym woda jest wykorzystywana w przedsiębiorstwie.

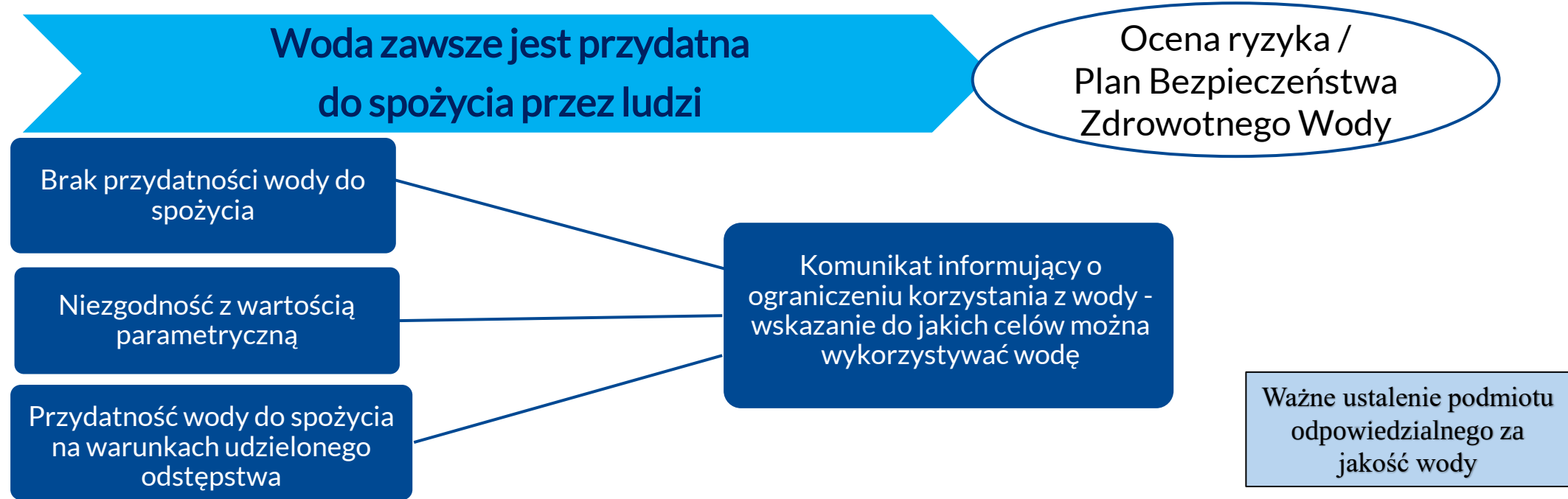
© Główny Inspektorat Sanitarny – Departament Bezpieczeństwa Zdrowotnego Człowieka w Środowisku 2026

CHRONIMY ZDROWIE
Z MYŚLĄ O PRZYSZŁOŚCI

Ocena jakości wody przeznaczonej do spożycia

➤ **Dostawca wody przedstawia organowi nadzoru sanitarnego dowody** celem wykazania faktu, że woda dostarczana przez niego do budynku, przed punktem dostawy, jest zgodna z wymaganiami (art. 4p ust 3 UOZZ).

➤ **Organ nadzoru sanitarnego**, w porozumieniu z dostawcą wody i właścicielem wewnętrznego systemu wodociągowego, **dąży** do ustalenia podmiotu odpowiedzialnego za nieodpowiednią jakość wody w punkcie, w którym wystąpiła niezgodność, w szczególności na podstawie dostarczonych lub własnych wyników badań, zgłaszanych skarg, informacji o incydentach i awariach (art. 37av ust. 1 pkt 12 / § 16 pkt 1 rozporządzenia MZ).

Punkt dostawy - zawór za wodomierzem głównym, a w przypadku gdy przyłączy wodociągowe nie znajduje się w posiadaniu dostawcy wody, punkt połączenia wewnętrznego systemu wodociągowego z siecią wodociagową, a w przypadku hurtowej dostawy wody zawór za wodomierzem hurtowej sprzedaży wody (art. 2 pkt 6a UOZZ)

CHRONIMY ZDROWIE
Z MYŚLĄ O PRZYSZŁOŚCI

© Główny Inspektorat Sanitarny - Departament
Bezpieczeństwa Zdrowotnego Człowieka w Środowisku 2026

Bakterie grupy coli

- Standardowe metody oznaczania parametru E.coli stosowane w rutynowym monitoringu jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi nie pozwalają na wykrycie wszystkich jej szczepów (np. niezwykle niebezpiecznej enterokrwotocznej E. coli O157 i innych szczepów EHEC), a w konsekwencji badania mogą dawać wynik fałszywie ujemny, gdyż nie są one identyfikowane jako E.coli w ramach standardowego oznaczania tego parametru mogą zaś być identyfikowane jako bakterie grupy coli.
- Wtórne zanieczyszczenie wody jest realnym i istotnym problemem, ściśle związanym z wiekiem i stanem technicznym infrastruktury wodociągowej, która w wielu gminach liczy 50–80 lat. Stare instalacje, osady, kamień oraz kumulacja substancji sprzyjają rozwojowi mikroorganizmów, w tym bakterii grupy coli, niezależnie od jakości wody na etapie uzdatniania.
- Wykrycie bakterii z grupy coli może wskazywać na potencjalne skażenie wody bakteriami kałowymi. Parametry wskaźnikowe stanowią jedynie sygnał, że w wodzie mogą znajdować się inne drobnoustroje, w tym chorobotwórcze dla ludzi, które nie podlegają weryfikacji w ramach monitoringu wody, nie ma więc możliwości ich zidentyfikowania w tych badaniach.
- Ochrona zdrowia publicznego opiera się na działaniu zapobiegawczym, a nie reagowaniu dopiero po wystąpieniu zachorowań. Oczekiwanie na jednoznaczne dowody epidemiczne oznaczałoby przeniesienie ryzyka na mieszkańców i jest sprzeczne z zasadami zdrowia publicznego.
- Nawet niewielkie przekroczenia parametrów bakterii grupy coli mogą stanowić zagrożenie dla dzieci, osób starszych, kobiet w ciąży oraz osób z chorobami przewodu pokarmowego, a zalecenia typu „gotować wodę” nie zapewniają realnej ochrony tych grup.
- Jakość i bezpieczeństwo wody pitnej należy postrzegać jako element bezpieczeństwa państwa, istotny w kontekście obecnej sytuacji geopolitycznej, zagrożeń infrastrukturalnych oraz potencjalnych działań o charakterze sabotażowym lub bioterrorystycznym.

CHRONIMY ZDROWIE
Z MYŚLĄ O PRZYSZŁOŚCI

© Główny Inspektorat Sanitarny - Departament
Bezpieczeństwa Zdrowotnego Człowieka w Środowisku
2026

Derogacje

Maksymalna liczba derogacji - 2

Maksymalny okres derogacji - 2 razy po 3 lata (łącznie maksymalny okres - 6 lat)

Pierwsza derogacja - bez wniosku dostawcy wody - organ Inspekcji Sanitarnej, po otrzymaniu sprawozdania z badań oraz informacji od dostawcy wody (przesłanki 1-3)

Druga derogacja – na wniosek dostawcy wody (przesłanki 1-2)

- 1) **nowy obszar zasilania dla poboru wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi**
- 2) **nowe źródło zanieczyszczenia wykrytego w obszarze zasilania dla poboru wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi lub nowo wyszukany lub wykryty parametr chemiczny**
- 3) **zaistnienie nieprzewidzianej i wyjątkowej sytuacji w istniejącym obszarze zasilania dla poboru wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, która mogłaby prowadzić do tymczasowego, ograniczonego niespełniania przez tę wodę wymagań dla parametrów chemicznych określonych w przepisach rozporządzenia MZ w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi**

PWIS - na podstawie dostępnych opinii Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego PZH – Państwowego Instytutu Badawczego oraz wytycznych Światowej Organizacji Zdrowia -weryfikuje wpływ proponowanej najwyższej wartości parametrycznej dopuszczalnej w ramach odstępstwa na zdrowie ludzi, uwzględniając proponowany okres odstępstwa (art. 13d.2)

CHRONIMY ZDROWIE
Z MYŚLĄ O PRZYSZŁOŚCI

© Główny Inspektorat Sanitarny - Departament
Bezpieczeństwa Zdrowotnego Człowieka w Środowisku
2026

Monitoring substancji promieniotwórczych

- Wstępny monitoring substancji promieniotwórczych - doprecyzowano, że wykonywany jest w wodzie surowej.
- Ograniczanie do przekroczenia wartości parametrycznej substancji promieniotwórczej, a nie do granicy wykrywalności.
- Zakres badań oraz częstotliwość ich wykonywania wynikająca z oceny ryzyka w obszarze zasilania ujęcia wody/systemie zaopatrzenia w wodę.

§ 11 Rozporządzenia MZ

© Główny Inspektorat Sanitarny - Departament Bezpieczeństwa Zdrowotnego Człowieka w Środowisku 2026

CHRONIMY ZDROWIE
Z MYŚLĄ O PRZYSZŁOŚCI

Zadania dostawcy wody

➤ **Dostarczanie wody zgodnej z wymaganiami** określonymi w przepisach rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz jeżeli wymaga tego ochrona zdrowia ustalonymi w oparciu o ocenę ryzyka (identyfikacja zagrożeń i zdarzeń niebezpiecznych, analiza ryzyka, środki kontroli ryzyka) – **do punktu dostawy**

punkt dostawy – zawór za wodomierzem głównym, a w przypadku, gdy przyłączy wodociągowe nie znajduje się w posiadaniu dostawcy wody, punkt połączenia wewnętrznego systemu wodociągowego z siecią wodociagową a w przypadku hurtowej dostawy wody zawór za wodomierzem hurtowej sprzedaży wody (art. 2 pkt 6a).

➤ **Dobór skutecznych i bezpiecznych metod i sposobów uzdatniania wody**

-w procesie uzdatniania wody zapewnia, aby: wszelkie zanieczyszczenia chemikaliami do uzdatniania wody były utrzymywane na jak najniższym poziomie oraz wszelkie chemikalia do uzdatniania wody pozostające w wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi nie zagrażały spełnieniu przez tę wodę wymagań określonych w przepisach prawa.

-w przypadku stosowania dezynfekcji wody zapewnia, aby wszelkie zanieczyszczenia wywołane ubocznymi produktami dezynfekcji powinny być utrzymywane na jak najniższym poziomie, z zachowaniem skuteczności tej dezynfekcji

➤ **Stosowanie materiałów lub wyrobów do kontaktu z wodą przeznaczoną do spożycia przez ludzi oraz chemikaliów do uzdatniania wody i materiałów filtracyjnych** - weryfikuje, czy stosowane w systemie zaopatrzenia w wodę materiały lub wyroby do kontaktu z wodą przeznaczoną do spożycia przez ludzi oraz chemikalia do uzdatniania wody i materiały filtracyjne do kontaktu z wodą przeznaczoną do spożycia przez ludzi spełniają wymagania określone w ustawie z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (rozdział 3b).

© Główny Inspektorat Sanitarny - Departament Bezpieczeństwa Zdrowotnego Człowieka w Środowisku 2026

CHRONIMY ZDROWIE
Z MYŚLĄ O PRZYSZŁOŚCI

Zadania dostawcy wody

➤ Monitorowanie jakości dostarczanej wody

Prowadzenie monitoringu zgodności (art. 2 pkt 1c UOZZ).

Prowadzenie monitoringu operacyjnego (art. 2 pkt 1b UOZZ).

Prowadzenie monitoringu substancji promieniotwórczych.

Badanie parametrów objętych listą obserwacyjną (decyzja KE 2022/679; 17-beta-estradiol; nonylofenol).

➤ Informowanie na bieżąco konsumentów o jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz rozpowszechnianie opracowanych przez PIS komunikatów o jakości tej wody w przypadku udzielenia zgód na odstępstwo, stwierdzenia braku przydatności wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi albo stwierdzenia niezgodności z wartością parametryczną.

➤ Prowadzenie działań naprawczych w przypadku ustalenia, że niezgodność z wartością parametryczną nie wynika z wewnętrznego systemu wodociągowego.

© Główny Inspektorat Sanitarny - Departament Bezpieczeństwa Zdrowotnego Człowieka w Środowisku 2026

CHRONIMY ZDROWIE
Z MYŚLĄ O PRZYSZŁOŚCI

Dostawca wody prowadzący hurtową sprzedaż wody - zadania wynikające ze specyfiki podmiotu

- W uzgodnieniu z organami nadzoru sanitarnego **wyznacza punkty poboru** próbek do badań jakości wody i **ustala harmonogram pobierania próbek do badań jakości wody** z tych punktów w zakresie i z częstotliwością zgodnymi z przepisami wydanymi na podstawie art. 13 oraz ustalonymi na podstawie oceny ryzyka.
- Informuje na bieżąco **hurtowego odbiorcę wody** o jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi o udzieleniu zgód na odstąpienie, stwierdzeniu braku przydatności wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi albo stwierdzeniu niezgodności z wartością parametryczną.
- Przekazuje **hurtowemu odbiorcy wody** informacje o ujęciach wody wykorzystywanych do poboru wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, z których jest zaopatrywany hurtowy odbiorca wody.
- Przekazuje niezwłocznie **hurtowemu odbiorcy wody** wyniki badań wody surowej, informację o metodach uzdatniania wody, parametrach jakości wody uzdatnionej dostarczanej przez tego dostawcę wody, raporty z dokonanych ocen ryzyka oraz aktualizacje tych ocen, wyniki badań jakości wody, wyniki monitoringu operacyjnego oraz monitoring substancji promieniotwórczych.
- Przekazuje **organowi nadzoru sanitarnego** wykaz ujęć wody, wraz ze wskazaniem hurtowych odbiorców wody zaopatrywanych z danego ujęcia, właściwych gmin i miejscowości zaopatrywanych z tego ujęcia.

CHRONIMY ZDROWIE
Z MYŚLĄ O PRZYSZŁOŚCI

© Główny Inspektorat Sanitarny - Departament
Bezpieczeństwa Zdrowotnego Człowieka w
Środowisku 2026

Kary pieniężne dla dostawcy wody

Państwa członkowskie ustanawiają przepisy dotyczące sankcji mających zastosowanie w przypadku naruszeń przepisów krajowych przyjętych na podstawie niniejszej dyrektywy i podejmują wszelkie niezbędne środki w celu zapewnienia ich wykonywania.

Przewidziane sankcje muszą być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające.

(Artykuł 23 Dyrektywy 2020/2184).

Dziękujemy za uwagę

CHRONIMY ZDROWIE
Z MYŚLĄ O PRZYSZŁOŚCI

